

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

Cap. 1. Quid indulgentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

TRACTATUS VII.

De Indulgentiis.

CAP. I.

Quid sit Indulgentia?

Indulgentia est poenae temporalis Deo debita remissio extra sacramentum per applicationem satisfactionis Christi & Sanctorum. Pro cuius intellectu, notandum est. Etsi Christus infinite pro peccatis totius mundi satisfecit Deo patri, meruitque nobis gratiam & gloriam teste Apost. ad Ephes. 2. tamen ex infinito isto thesauro meritorum Christi, necesse est, hominibus fieri efficacem applicationem, seu per ipsius specialem intentionem, quomodo Luc. cap. 7. Mariae Magdalenae, & cap. 21. Larroni peccata plenè remisit: seu per usum sacramentorum, praesertim baptismi, in quo omnis culpae & poenae reatus extinguitur; seu denique per voluntatem S. Pontificis, tanquam Christi in terris vicarii, ac dispensatoris generalis, cōuenienter illud Matth. cap. 16. *Es tibi dabo claves regni caelorum, quodcumq; solveris super terram, erit solutum & in caelis.* Quae verba cum gratiam & beneficium contineant, Ecclesiae à supremo eius principe, sine cuiusquam incommodo concessa, in sua generalitate relinquenda, & nullo modo restringenda sunt. Quare ita argumentari licet: **Omne vinculum, quo homo impeditur ab in-**
gressu

gressu cœlorum, solui potest à S. Petro & successo-
ribus eius per potestatem à Christo concessam. Ta-
le autem est etiam vinculum temporalis pœnæ, post
remissionem culpæ, sæpe numero restantis: Ergò
illud quoque vinculum à pastore Ecclesiæ remitti
potest, quam remissionem indulgentiam appella-
mus.

Iustus in hac vita non solum pro suis, sed etiam
pro aliorum iustorum peccatis ob charitatis unio-
nem, per Christi merita satisfacere potest. Si autem,
cum opera satisfactoria exercent, ipsimet tali fructu
non indigeant (vel quia non peccarunt, sicut B. Vir-
go, vel etiam peccarunt, plus doloris ac pœnitentiæ su-
stinuerunt, quam pro peccatis merebantur, sicut S.
Martyres) ut verò eiusmodi satisfactiones, vel ne-
mini speciali intentione applicent, qui fructus satis-
factionis capaces non sunt, seu quia pro peccatis suis
satisfecerunt, seu quia in peccato mortali constitu-
ti sunt; tali casu nemo dicere debet, satisfactiones
inanes abire, sed potius liberalissima voluntate Dei,
magis propensi ad miserendum, quam puniendum;
ipsiusque etiam iusti satisfaciendi formali, aut vir-
tuali intentione, fructum satisfactionum redundan-
tium committit Ecclesiæ, ut in communi quasi the-
saurario eius repositus, per Christi vicarium fidelibus
dispensetur. Nam bona communitatis ait S. Thom.
distribuuntur singulis à communitate secundum ar-
bitrium eius, qui communitati præest.

Satisfactiones sanctorum abundantes concurrunt
ad indulgentiam seu remissionem culpæ temporalis
per modum causæ particularis & proximæ: at
verò

verò satisfactiones Christi per modum causæ vniuersalis & primariæ, siquidem satisfactiones sanctorum per se atque intrinsecè dependent ab infinita Christi satisfactione, & ab ea omnem vim accipiunt. Neq; verò ea in re, quidquam derogatur Christi potentia & satisfactioni, quin magis illustratur, quando tanta esse ostèditur, vt non solum in re ipsa abundet, sed etiam in sanctis, quibus per virtutem & motionem suam vt solet, tanquam instrumentis, ad hominum spiritualem salutem.

4 Concessio indulgentiarum & Ecclesiasticæ iurisdictionis voluntariæ; cum sit gratia & beneficium; quippe condonatio pœnæ in purgatorio: quare ad illam non requiritur certus ordo, sed potestas iurisdictionis, quare Episcopus potest indulgentias subditis suis concedere, licet nondum consecratus aut sacerdos sit.

5 Indulgentiæ non nisi subditis conceduntur, quia sicut à Iudice non suo nemo ligari potest: ita nec absolui. Exempti tamen participes se reddere possunt indulgentiarum Episcopaliū, cum ea in re sicut & in dispensationibus votorū, &c. subiicere se possint iurisdictioni diæcesani sui, ne quod ipsis gratiosè concessum est priuilegium exemptionis, in eorundem dispendium cedat. Adde quod vnus Episcopus subditis suis facultatem dare possit lucrandi indulgentias Episcopi alterius, denique ipse etiam Papa, Episcopus, concedens indulgentias, fieri potest particeps indulgentiarum.

6 Indulgentia cum sit beneficium principis nemini præiudicans, latè interpretandum est, modò constet de potestate & sufficiente causa concedendi, v. c. si dubitetur de voluntate concedentis, vtrum voluerit

merit dare indulgentiam amplam, vel restrictam
secundum personas temporis durationē &c. be-
nignior interpretatio fieri debet. Vnde si Papa
vel Episcopus concedat Indulgentiam alicui Ec-
clesiæ, intelligi debet de perpetua, nisi restrictio
facta fuisset per regulas Cancellariæ.

NB. In materia fauorabili V. C. concessa in-
dulgentia populo venit etiam Clerus, & nomine
Cleri etiam Episcopus & Religiosi comprehen-
duntur, non item in materia odiosa. Quod si du-
bitetur de potestate concedentis indulgentiam
tam amplam, tum potius restringenda est, cum a-
lioquin periculum sit, ne iuri diuino derogetur, &
per indiscretas indulgentias disciplina Ecclesiasti-
ca eneruetur.

C A P. I I.

De Antiquitate Indulgentiarum.

Indulgentiarum Vsus probari solet ex Apost. 2. i
ad Cor. 2. Vbi Corinthium incestuosum, quem
absens ante excommunicauerat 1. Cor. 5. & pœ-
nitentia Ecclesiasticis subiecerat, ne nimia tristitia ab-
sorberetur, rogantibus etiam pro illo Corinthijs,
absoluit; remissa illi, per clauium spiritualium
potestatem pœna adhuc restante, cuiusmodi con-
suetudo deinceps etiam in Ecclesia viguit, vt pec-
catoribus ob scandalosa crimina, publica pœni-
tencia imponeretur, sed etiam vt ipse pœnitens,
peccata sua apud Deum congrua satisfactione
soleret.

Bbbb Indul-